

Onderwerp Samenwerking Passend Onderwijs

Steller E.S. van der Hoek

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Telefoon (050) 367 61 85 Bijlage(n)

Ons kenmerk 5590699

Datum 25-05-2016 Uw brief van

Uw kenmerk

Geachte heer, mevrouw,

Bij bespreking van het jaarverslag van de rekenkamercommissie (mei 2015) heeft u aangegeven geïnformeerd te willen worden over de invoering van het passend onderwijs en de resultaten. In augustus 2014 is de wet passend onderwijs ingevoerd. In januari 2015 is de Jeugdwet ingevoerd. In beide wetten is de verplichting opgenomen om de verbinding te maken. We zijn nu één tot 1,5 jaar verder en informeren u met deze brief over de voortgang van de uitvoering, de gesignaleerde knelpunten en de aandachtsgebieden waarop wij met de samenwerkingsverbanden passend onderwijs inzetten. We beginnen met een schets over wat passend onderwijs inhoudt.

Wettelijk kader

De Wet Passend onderwijs en de Jeugdwet bieden een kader om de ondersteuning van jeugdigen in en buiten school integraal aan te pakken, dicht bij hun belangrijkste leefdomeneinen. In beide wetten zijn bepalingen opgenomen met betrekking tot wederzijdse afstemming tussen schoolbesturen, samenwerkingsverbanden en gemeenten over het onderwijs-ondersteuningsplan enerzijds en het gemeentelijke plan voor de jeugdhulp/sociaal domein anderzijds. Door goed gebruik te maken van de elkaars kennis en kracht kan de inzet van jeugdhulp en onderwijsondersteuning efficiënter en beter tot zijn recht komen. De kansen versterken door goede aansluiting met de Participatiewet, het arbeidsmarktbeleid, de WMO, en de Wet langdurige zorg (WLZ¹).

Verantwoordelijkheden en bevoegdheden

De verantwoordelijkheden voor hulp aan kinderen en gezinnen die extra ondersteuning nodig hebben, zijn belegd bij schoolbesturen en gemeenten. Schoolbesturen hebben de opdracht en de middelen om ieder kind een passende onderwijsplek te bieden, ongeacht de ondersteuning die daarvoor nodig is. Wij zijn verantwoordelijk voor hulp aan jeugdigen en ouders in gezin, wijk en buurt.

¹ De uitvoering van de Wet Langdurige Zorg is belegd bij de zorgverzekeraars en loopt via de zorgkantoren.

De samenwerking is noodzakelijk zodat de ondersteuning vanuit onderwijs en gemeente in goed overleg met ouders leidt tot een samenhangend plan, dat antwoord geeft op wat er nodig is voor de jeugdige en het gezin. Daarom hebben wij met het onderwijs afgesproken dat de regie op het plan ligt bij de WIJ-teams en het onderwijs verantwoordelijk is voor de onderwijssteuning in het plan.

We werken samen met het onderwijs aan de volgende aandachtsgebieden om elke kind passende ondersteuning, en daarmee een passende plek in het onderwijs, te kunnen bieden:

1. Basisaanbod aan voorzieningen voor jeugdigen en hun ouders.
2. Integraal preventieve inzet in en om (voor)schoolse voorzieningen en scholen.
3. Onderwijszorgarrangementen voor leerlingen met complexe onderwijs en ondersteuningsbehoeften.
4. Samenhang tussen ondersteuning en handhaving voor thuiszittende jongeren, schoolverzuim en voortijdig schoolverlaters.
5. Samenhang in de aansluiting tussen onderwijs, (jeugd)hulp, arbeidsmarkt en participatie.
6. Afstemming over beleidswijzigingen in leerlingenvervoer en onderwijshuisvesting.

Vanuit deze aandachtsgebieden hebben gemeenten en schoolbesturen eigen verantwoordelijkheden. De samenwerking vanuit de diverse wetgevingen vindt plaats binnen en tussen de diverse gemeentelijke portefeuilles en beleidsvelden. U wordt hierover geïnformeerd via de gebruikelijke P&C cyclus bij de behandeling van de begroting en de rekening. De samenwerkingsverbanden leggen verantwoording af aan de Inspectie van het Onderwijs. Dit is vastgelegd in het Toezichtkader Passend Onderwijs.

Ervaringen schoolbestuur O2G2

Het schoolbestuur O2G2 laat weten dat er regelmatig school bestuurlijk overleg is binnen Samenwerkingsverband (SwV 20.01). Zowel provinciaal als sub-regionaal Groningen en Haren. Daarbij zijn gezamenlijke speerpunten afgesproken, zoals het tegengaan van thuiszitters en implementatie van dyslexiebeleid nieuwe stijl. School bestuurlijk zijn er financiële afspraken gemaakt. Elk schoolbestuur krijgt de middelen direct doorgesluisd op basis van het aantal leerlingen per bestuur. Daarmee is elk bestuur ook verantwoordelijk voor de invulling van Passend Onderwijs en het uitvoeren van bijvoorbeeld de zorgplicht. Als positieve veranderingen ziet het schoolbestuur dat scholen meer inspraak en middelen hebben om maatwerk te leveren. De gezamenlijke aanpak van thuiszitters is een meerwaarde en er is meer keus voor ouders, al is het nog niet optimaal. Verwijzing naar het speciaal onderwijs blijft nodig, wel is de groei eruit.

Ervaringen VCOG

Het schoolbestuur VCOG ziet dat het met de invoering van Passend Onderwijs meer mogelijk is geworden om in korte lijnen de ondersteuning die een leerling nodig heeft, wanneer deze de basisondersteuning ontstijgt, te organiseren. De organisatie structuur van het SwV 20.01 is bewust lean and mean. De bestuurlijke verantwoordelijkheden zijn groot. Dat was en is nieuw voor de schoolbesturen en daarom op een aantal zaken een zoektocht. De VCOG ziet in het belang van de ontwikkeling van alle kinderen vooral de kansen van deze nieuwe verantwoordelijkheid en zet daar inhoudelijk en organisatorisch vol op in.

Er is regelmatig overleg op SwV regionaal niveau, zowel in werkgroep- als bestuurlijk verband. Voor centrale thema's is dat goed. Binnen het eigen bestuur en daar waar de VCOG rechtstreeks samenwerkt met één of meerdere besturen in haar nabijheid (O2G2, SCSOG) worden tot nog toe de meeste Passend Onderwijs successen behaald. Er is op verschillende terreinen echt meer samenwerking tussen O2G2 en VCOG op gang gekomen. De samenwerking met de WIJ-teams gebeurt vooral op schoolniveau en verschilt nog erg per wijk in de stad. De VCOG participeert in de sub-regio Groningen Groningen-Haren. De meerwaarde van deelname aan dit gremium wordt echter nog niet ervaren. De verwijzingen naar SO en SBO binnen de VCOG laten een dalende trend zien. Het is nog te vroeg om uitspraken te doen of dat door de invoering van Passend Onderwijs komt.

Algemeen beeld van de invoering Passend Onderwijs

Naast de ervaringen van de schoolbesturen hebben wij voor u ook de samenwerkingsverbanden primair- en voortgezet onderwijs gevraagd naar hun ervaringen. De samenwerkingsverbanden zijn verantwoordelijk voor het verdelen van de ondersteuningsmiddelen Passend Onderwijs tussen de schoolbesturen en voor het monitoren van de resultaten.

Met de invoering van Passend Onderwijs lukt het de samenwerkingsverbanden steeds beter om gegevens te monitoren en daarmee een beeld te krijgen van de huidige situatie.

Op www.passendonderwijs.nl vindt u een overzicht van de kengetallen van alle samenwerkingsverbanden. De samenwerkingsverbanden PO en VO 20.01 scoren op bijna alle fronten qua verwijzings- en deelnamepercentages naar het (voortgezet) speciaal onderwijs lager dan het landelijk gemiddelde. Dat geeft aan dat speciale (dure) vormen van onderwijs, zoals praktijkonderwijs en speciaal onderwijs minder vaak worden ingezet, dan de landelijke norm. Het lukt de schoolbesturen nog niet altijd om op elke hulpvraag direct passende ondersteuning te bieden. Dat is een leertraject dat gemeente(n), schoolbesturen en samenwerkingsverbanden, afzonderlijk en in samenwerking, doorlopen in de omvorming van aanbodgericht naar vraaggericht werken. Aan de zorgplicht kan het onderwijs in principe voldoen. In de landelijke herverdeling van financiële middelen hebben beide samenwerkingsverbanden een positieve verevening waardoor er in de toekomst beleidsruimte ontstaat.

Ervaringen van het Samenwerkingsverband Primair Onderwijs, sub-regio ² Groningen/Haren

De sub-regio Groningen-Haren, binnen het SwV primair onderwijs, is gematigd positief over de ontwikkeling in de samenwerking tussen onderwijs en WIJ teams. Contactpersonen onderwijs en gemeenten zijn geïnformeerd over de ondersteuningsroute en weten elkaar te vinden. De informatievoorziening, communicatie en het vinden van elkaar in het gezamenlijk werken aan één kind, één plan komt gaandeweg op gang.

Op sommige onderdelen, zoals onderwijs-zorgarrangementen, is het nog zoeken naar verantwoordelijkheden tussen gemeente, zorgverzekeraar en het onderwijs.

² De Samenwerkingsverbanden Passend Onderwijs werken in vier sub-regio's Noord, West, Zuidoost en Groningen-Haren (Centraal).

Het gaat dan bijvoorbeeld om kinderen die ernstige gedragsproblemen vertonen en niet meer op het speciaal onderwijs geplaatst kunnen worden zonder bijvoorbeeld jeugdhulpverlening of kinderen met ernstige beperkingen die extra zorg nodig hebben. Het Samenwerkingsverband en de gemeente zoeken mogelijkheden om wederzijdse expertise te bundelen.

Ervaringen van het samenwerkingsverband VO-Stad

Het Samenwerkingsverband VO Stad heeft positieve verwachtingen van het per 1-4-2016 ingezette beleid om de verbinding tussen scholen en WIJ teams te intensiveren. De vorming van een VO-WIJ team en de forse urenuitbreiding om medewerkers WIJ in te zetten in het onderwijs zal bijdragen aan een vroegtijdige en passende ondersteuning voor de leerlingen. Het samenwerkingsverband VO Stad ziet dit als een positieve ontwikkeling en vindt het belangrijk om op korte termijn ook de scholen voor praktijkonderwijs (PrO) en voortgezet speciaal onderwijs (VSO) mee te nemen in die aanpak, omdat juist daar veel jongeren in een kwetsbare positie zitten. De realisatie van onderwijs-zorgarrangementen en een meer adequate regie op hulpverlening aan jongeren is daarmee een stap dichterbij gekomen. Onderwijs en gemeente hebben hierin een gezamenlijke taak. In datzelfde kader heeft het onderwijs behoefte aan een betere samenhang tussen de domeinen jeugd, leerplicht, RMC en arbeid/dagbesteding. Een grotere samenhang komt tegemoet aan een beter dekkend aanbod. Het Samenwerkingsverband vindt samenwerking daarin met de andere (sub) regio's om de Stad Groningen een voorwaarde.

Samenwerking tussen de Gemeente Groningen en Passend Onderwijs

We hebben mooie stappen gezet in de samenwerking met het onderwijs en denken dit nog steviger neer te kunnen zetten nu de WIJ-teams meer operationeel zijn. Dit biedt ruimte om specifieke speerpunten uit te werken zoals extra inzet op preventie, een stevige (lerende) samenwerking tussen voor- en vroegschoolse voorzieningen en de WIJ-teams. We vinden de persoonlijke relatie tussen scholen en WIJ-teams van groot belang. Dat vraagt tijd. Om de samenwerking verder te verstevigen gaan we individuele scholen bestuurlijk gericht benaderen en zoeken we mogelijkheden om expertise te bundelen. De samenwerking tussen de beleidsvelden jeugd, leerplicht, RMC en arbeid/dagbesteding is al eerder herkend. Met de aan u voorgelegde werkwijze van de Jongerenaanpak (dd. 19-11-2015) zetten wij hier stevig op in.

Tot slot vertrouwen wij erop u met deze brief meer inzicht te hebben gegeven over de voortgang van de uitvoering, de gesignaleerde knelpunten en de aandachtsgebieden waarop wij met de samenwerkingsverbanden passend onderwijs inzetten. We zijn in gezamenlijkheid op de goede weg om jeugdigen de passende ondersteuning te bieden die nodig is.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

de burgemeester,
Peter den Oudsten

de secretaris,
Peter Teesink